

[Aksel Larsen.]

en afgørelse, eller om en regerings liv kan reddes. At holde natmanøvre, hvor åbenbart intet står på spil, fordi kortene er fordelt i forvejen, og forliget er sluttet, og så oven i købet lave forsøg på storpolitisk debat ovenpå, nej, noget lignende tror jeg ikke har fundet sted i de sidste 20 år.

I flere måneder har rigsdagen haft så lidt at bestille, at også folketinget med god samvittighed kunne have fulgt den skik, der en overgang blev fulgt i landstinget, hvor de satte en seddel på døren „lukket på grund af mangel på arbejdsstof“. Så lige på det sidste skal der pustes liv i en hel masse udvalg, der dynges en hel masse lovforslag ned over os, der arbejdes med dem, men alligevel skal de afgørende sager afgøres i hurt og hast i de sidste 3—4 dage.

Det er en fuldkommen uforvarlig arbejds metode, og naturligvis må man anklage regeringen for dårlig tilrettelæggelse af arbejdet eller manglende tilrettelæggelse, manglende ledelse, men man må lige så meget anklage den del af rigsdagen — og det er desværre flertallet og fremmest de fire gamle partier —, der finder sig i noget sådant og ikke kan frasige sig deres medskyld. At det er gået sådan, skyldes også, at der skulle være så megen taktisk spilfægteri mellem de fire gamle partier og måske navnlig mellem regeringen på den ene side og socialdemokratiet på den anden side. Man vil nødigt vise sine kort frem for tidligt, og det var medvirkende til, at det gik som det gik.

Iøvrigt demonstrerer de lovforslag, vi formelt behandler nu — man har jo hidtil diskuteret alt muligt andet — uhyggelig korrekt og meget sørgeligt, hvilken stilling Danmark i virkeligheden indtager, nemlig stillingen som en vasaalstat af Amerikas Forenede Stater. Det er kommet til udtryk i en replik, den højtærede finansminister havde til mig ved anden behandling, hvori han sagde, at de ændringsforslag, jeg havde stillet, kunne ikke vedtages, det ville han fraråde, for de var i strid med overenskomsten med USA. Vi kan ikke lovgive om vore anliggender herhjemme, det være sig i disse tilfælde eller i andre tilfælde, uden at vi skal spørge os for.

Man vil sige: ja, men de penge kan vi kun disponere over i henhold til den afsluttede overenskomst med Amerikas Forenede Stater. Jeg tillader mig at erindre om, at da man havde så hæsblæsende travlt den 1. juli 1948 med at få jaget Marshalloverenskomsten igennem her i tinget, strøede man om sig med løfter og skønne forudsigelser. Der

var ingen ende på alt det gode, man påstod ville komme af Marshallhjælpen, samtidig med at man hævdede, at den ikke på nogen som helst måde begrænsede Danmarks selvstændighed, endsiige Danmarks dispositionsret over sine indre anliggender. Man påstod, at Marshallplanen ville skabe velstand, ville forbedre befolkningens levevilkår, ville medvirke afgørende til genopbygningen. Og hvad er resultatet af det hele blevet? Resultatet er blevet kronenedskæring, Atlantpagt, forringede bytteforhold med udlandet, større dollarvanskeligheder, end vi havde ved Marshallplanens begyndelse. Må jeg minde den højtærede finansminister om, at det var ham selv, der den 1. juli 1948 stod på denne talerstol og sagde, at han var overbevist om, at vedtagelsen af Marshalloverenskomsten ville lette vort dollarproblem i betydelig grad. Endvidere oprustningen, øgede skattebyrder og forbrugsnedskæring.

Hvis man vil gøre status, og jeg tror egentlig, det er på tide at gøre status, ligger det sådan, at Danmark vel har modtaget omkring 1 500 mill. kr. i Marshallhjælp. Det forringede bytteforhold, som er en fortsættelse af kronenedskæringen og af vore amerikansk dirigerede udenrigshandel, har alene i løbet af to år, nemlig 1950 og 1951, kostet Danmark over 1 600 mill. kr., så forrentningen har altså givet tab. Til de 1 600 mill. kr. må man yderligere lægge det ikke opgjorte, men umådelig store tab ved den delvise spærring for Danmarks handel med Øst-europa og Asien. Militærudgifterne, der var ca. 300 mill. kr. årlig, dengang Marshallhjælpen blev vedtaget, er nu omkring 900 mill. kr. årlig, hvortil kommer ikke opgjorte beløb til civilforsvar og en masse millioner til militærvæsen, som er skjult på forskellige poster udenfor det egentlige militærbudget. Befolkningen har ikke fået bedre, men dårligere levevilkår. Ganske vist har højfinansens store landbrug tjent store summer.

Det er status kort udtrykt, og den forholder sig ikke godt til de strålende forudsigelser, man serverede her i tinget den 1. juli 1948, da man skulle overtale sig selv og andre til at tro på, at Marshallhjælpen var noget godt. Nu lovgiver man om Marshallpengenes anvendelse, og i overensstemmelse med, hvad man får ordre til derovrefra, skal pengene for en meget stor del anvendes, ikke til civile, men til militære formål. Jeg har ikke været medlem af udvalget og er ikke sådan inde i sagerne som mange andre, der har været med til de interne forhandlinger, men jeg har af det mundhuggeri, der var imellem det ærede medlem hr. Bertel